

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slo venci in nova vlada.

Od nove vlade — od nje pač nihče ne pričakuje kaj za slov. ljudstvo. Grof Taaffe ni bil unet za slov. ljudstvo, ali tudi zoper tisto ne in marsikje smo dobili pri njem pravico, ko nam je bližje, pri deželnih vladah, ni bilo. Vsled tega so bili tudi naši poslanci v »klubu konservativcev« in torej tudi kolikor, toliko za njegovo vlado. Nova vlada, novo ministerstvo pa pride za grofom Taaffe in po tem, kakor se ona sestavlja, ne moremo misliti, da nam bode ona boljša. Narobe, v njej so nemški liberalci in torej naši najhujši nasprotniki. Ali prezreti ne smemo, da so v njej tudi v resnici konservativni možje in tako ne more nova vlada in tudi ni popolnem na nemško liberalno kopito.

Iz govora, s katerim je naslednik grofa Taaffe, knez Windischgrätz, predstavil v četrtek novo vlado, svoje tovariše, v drž. zboru, tudi ni povzeti, da je nova vlada vsa liberalna, kajti ona vzame vse predloge prejšnje vlade za svoje in tudi novo postavbo gledé na volilno pravico hoče vpeljati, ali tako, da ne trpijo v tem nič škode ne mestni, ne kmečki volilci, dobijo pa še volilno pravico tudi delavci, ki je doslej še nimajo. Ta obljuba je taka, da jo človek še rad sliši in dobro bode, če vlada tako volilno pravico dožene.

Vse eno pa ta govor, oziroma načrt za delovanje nove vlade, ni imel pri dež. poslancih sreče. Niti na strani poljskih, niti na strani konservativnih poslancev — pri njih nisi videl pri tem govoru veselja, pač pa na strani nemške levice. To je bilo čudno in res kmalu, še tisto popoldne, se je nekaj zgodilo, kar se tiče posebej nas, slov. ljudstva in ne moremo reči, da je za nas prijetno. Slov. poslanci so šli na dvoje, osem njih je ostalo še v klubu konservativcev, šest pa jih je stopilo iz tega kluba ter si je napravilo s štirimi Hrvati iz Dalmacije nov klub. Le-ta šteje doslej deset udov in na čelu mu je Hrvat dr. Klaić. Ker o tem nismo dobili

poročila, zato sledimo v naslednjem »Slovenca«. Njemu pa se poroča blizo tako-le: V četrtek, ob 4. uri se je zbralo vseh 13 slov. zastopnikov, da so se pogovarjali o njih razmerji do nove vlade. Nekateri so rekli, da se nimamo od nove vlade ničesar nadejati za slov. ljudstvo, saj ji bode plesati, kakor ji zagode vit. Plener in z njim grof Wurmbbrand. Vsled tega kaže, da slov. poslanci koj vsi izstopijo iz »kluba konservativcev«. Drugi pa so dejali, da se doslej še ne more nič kaj reči zoper vlado in zato se naj počaka s tem, dokler nova vlada ne pokaže svojega lica v dejanju. Ako se nam pokaže vlada neprijazno, tedaj še je zmerom časa, da se obrnemo od nje in od strank, ki stojé za-njo.

Ali v tem, ko jim gredó tako besede še sem in tje, pride dr. Klaić in tovariši in ti so vsi h krati za izstop iz kluba konservativcev. Tudi izjavo, ki se naj pošlje v klub, ima dr. Klaić že v rokah in podpiše se mu v resnici brž tudi šestero slov. poslancev in sicer izmed kranjskih dr. Ferjančič in Kušar, izmed primorskih grof Coronini, dr. Gregorčič in Nabergoj ter izmed štajarskih dr. Gregorčec.

Drugi slov. poslanci pa se niso podpisali ter ostanejo še tako nadalje v »klubu konservativcev«: Globoknik, Klun, Pfeifer, Povše in Šuklje izmed kranjskih ter Robič in Vošnjak izmed štajarskih.

Tako stojimo torej sedaj nasproti novi vladi. Lalko pa se sodi, da to ni stopinja naprej.

Kmetijske zadruge.

Imenitna je predloga, katera se je izdelala v poljedelskem ministerstvu in čaka sedaj v drž. zboru svoje usode — predloga o kmetijskih zadrugah. Ker je tudi v novem ministerstvu grof Falkenhayn, zato mislimo, da ostane pri svoji predlogi in še ona toraj pride v posvetovanje. Glasi se pa tako-le v slov. besedi:

§ 1 V vsakem sodnijskem okraju se ustanovi kmetijska zadruga za ta okraj in v vsaki deželi spet skupna

deželna kmetijska zadruga. Prva se imenuje okrajna, druga pa deželna zadruga za kmetovalce.

Ako deželna vlada in deželni odbor tako želita, ima poljedelsko ministerstvo pravico za en sodnijski okraj napraviti več zadrug ali pa več sodnijskih okrajev združiti v eno zadrugo.

§ 2 Stanovske kmetijske zadruge imajo namen, zboljšati pravne in gospodarske razmere na kmetih s tem, da se kmetje navadijo, skupno skrbeti za svoje potrebe, se med seboj poučevati in podpirati, svoj stan spoštovati in kmetijske koristi pospeševati.

§ 3 Družniki okrajne zadruge so lastniki v tem okraju ležečih, za kmetijstvo ali gospodarstvo namenjenih zemljišč. Kdor ima posestva v več okrajih, je povsodi ud tamošnje zadruge. Katera posestva spadajo pod kmetijske zadruge, bo poljedelsko ministerstvo s posebno naredbo določilo.

§ 4 Ali spada kako posestvo pod kmetijsko zadrugo ali ne, o tem odloči okrajno glavarstvo in v zadnji instanci deželna politična oblast.

§ 5 Okrajna kmetijska zadruga nastavi v vsaki občini svoje zaupne moze. Njih število se ravná po velikosti dotične občine.

§ 6 Vsi družniki okrajnih kmetijskih zadrug so ob enem tudi družniki deželne kmetijske zadruge.

§ 7 Družniki smejo svoje pravice in dolžnosti preložiti tudi na svoje oskrbnike, najemnike, užitnike ali take, ki imajo po § 1103. občenega državlanskega zakonika pravico do užitka. Denarne doneske v zadrugo mora pa sam plačevati in tudi se volilna pravica v zadrugo le na njega glasi; sme si pa za volitev izbrati pooblaščenca, pa le enega samega.

§ 8 Pri takih, ki so pod varuštvom ali jerobstvom, pridržane so pravice in dolžnosti njih varuhom ali pa jerobom. Kjer je na enem posestvu več gospodarjev, izvolijo vsi skupaj enega iz svoje srede za pooblaščenca. Za denarne doneske v zadrugo so vsi skupaj porok.

§ 9 Kjerkoli pravega lastnika zastopa (§§ 7 in 8) pooblaščenec, varuh ali jerob, treba je to naznaniti zadrugi, kakor tudi vsako premembo v tem oziru.

§ 10 Opravila okrajne zadruge oskrbuje odbor okrajne kmetijske zadruge, opravila deželne kmetijske zadruge pa njen odbor.

§ 11 Volitev v odbor okrajne kmetijske zadruge se tako vrši, da so posestniki razdeljeni v volilne razrede, kakor določuje občinski volilni red dotične dežele, in da potem vsaki razred izvoli enako število odbornikov. Kdor ima pa več posestev v enem okraju, voli le enkrat in le v enem razredu. Za odbornike se smejo le taki voliti, ki imajo v okraju volilno pravico za kmetijsko zadrugo. Kdor ima eno ali več graščin, ki ne spadajo pod občinsko oblast, ima virilen glas v odboru tiste zadruge, kjer je njegova graščina.

§ 12 Načelniki okrajnih kmetijskih zadrug kake dežele izvolijo iz svoje srede odbor za deželno kmetijsko zadrugo.

§ 13 Kdo ima volilno pravico v zadrugo in kako se ima volitev vršiti, o tem bo izdalo kmetijsko ministerstvo še posebne določbe.

§ 14 Ravno tako bo poljedelsko ministerstvo dalo potrebne ukaze, da se te zadruge ustanovijo, in sestavilo bo za nje začasna pravila.

§ 15 Kedar je zadruga ustanovljena, sestavi pravila se le za trdno in jih mora deželni vladi v potrjenje predložiti.

Razun določeb, katere jim naklada ta predležeča postava in tista o rentnih posestvih, morajo pravila imeti še sledeče določbe:

a) o pravicah in dolžnostih zadružnikov;

b) o upravnih in služabnikih zadruge in njih delokrogu;

c) o zadružnih shodih;

d) o sedežu zadruge;

e) o tem, kdaj so sklepi veljavni;

f) o sestavi zadružnega katastra;

g) o nastavljanju in odstavljanju zadružnih uradnikov;

h) o uzrokih, iz katerih sme kdo izvolitev odkloniti, in o nasledkih, če bi kdo brez veljavnega uzroka svojo izvolitev odklonil;

i) o pravicah nadzornikov;

k) o zadružnih razglasih in naznanilih, kako misli odbor tiste izvrševati;

l) o upravnem redu;

m) o računih.

Cerkvene zadeve.

Redka svečanost pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Redka, pomembna slovesnost vršila se je v četrtek 23. novembra pri nas. Sicer smo imeli že letos večkrat prilike zabeležiti kaj o Št. Lovrencu, vendar tudi zasluži 23. november 1893, da se zapiše z zlatimi črkami v kroniko Št. Lovrenske župnije. Šola je bila od zunaj okinčena z zelenjem in nad vratni šolske izbo si čital napis: »Slava gospodu odlikovancu, vnetemu, neumorno delavnemu pospešitelju cerkve in šole«. In kdo je ta »gospod odlikovanec?« To so zlatomašnik, č. gospod Fr. Ser. Rath, župnik pri Sv. Lovrencu, presvitli cesar so jih odlikovali z zlatim križcem s krono. Velika čast! In tudi mislimo, da bodo vsi pomnili ta dan, posebno pa otroci. Pri Sv. Lovrencu imajo lepo cerkev, pa tudi lepo veliko šolo, kar je vse hvale vredno. In ravno imenovani četrtek so blagoslovili šolsko veliko sobo. Po slovesni sv. maši gospoda zlatomašnika, pri kateri je bil gosp. vitez pl. Scherer, okrajni glavar, šolski nadzornik g. Ranner, šolska mladina z učiteljstvom in množica ljudstva, sli smo vsi v šolo, katero so gosp. zlatomašnik blagoslovili in potem to v primernem govoru otrokom razložili. Na to pa je v dalnjem nemškem govoru g. okrajni glavar nagovoril vč. g. župnika ter jim izročil in pripel zlati križec s krono. Vč. gosp. župnik ganjeni zahvalijo v slovenskem govoru in obljubijo še zanaprej zvesto delati po geslu: »Dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega«. Čestitali so potem g. župniku še drugi, eden solar v imenu šolske mladine, g. nadučitelj Šorn v imenu učiteljstva, prvi občinski svetovalec Urbas v imenu občine in cele fare. Nazadnje še povzame besedo g. nadzornik Ranner ter v slovenski besedi starišem in otrokom pove, da je največji blagodar za nas cerkev in šola, večkrat se sklicujoč na našega rajnega, nepozabnega škofa Slomška. Mi bi pa samo želeli, da bi se res vresničile, vse besede ki jih je govoril g. nadzornik, da bi najprej on sam in na to vse učiteljstvo res delalo v duhu verskem in narodno slovenskem Slomškovem. Po končanih slovesnostih bil je skupni obed pri znanem narodnjaku županu J. Juricu. Šentlovrenčani so zopet pokazali, da so vrli narodnjaki slovenski sinovi katoliške cerkve, ker so tako počastili svojega dušnega pastirja. Bog jih živi na mnoga leta!

Sv. misijon na Dobju.

Novo življenje kaže se pri nas, odkar so pri nas novi č. g. župnik, vneti za čast božjo in posebno vneti